

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

The Competency of School Administrators Affecting the Effectiveness of
Small-sized Schools under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational
Service Area 1

นานาพร นวลตา¹ วณิกา ฉลากบาง² บุญมี ก่อบุญ³
Nanaphorn Nualta, Wannika Chalabang, Boonmee Koboon

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก 4) เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r=0.735$) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_5) ด้านการบริการที่ดี (X_3) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ (X_8) และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_4) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 64.60 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.191 + 392 X_5 - .288 X_4 + 324 X_3 + 244 X_8$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = .529 Z_5 - .363 Z_4 + .325 Z_3 + .314 Z_8$$

คำสำคัญ (Keywords) :สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา; ประสิทธิผลของโรงเรียน; โรงเรียนขนาดเล็ก

Received: 2024-06-06 Revised: 2024-06-24 Accepted: 2024-06-26

¹ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Master of Educational Administration and Development , Graduate School, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: ae7dolphin@gmail.com

² อาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Lecturer of Educational Administration and Development , Graduate School, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: wannika.chlk@gmail .com

³ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Lecturer of Educational Administration and Development , Graduate School, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: boonmeej72017@gmail.com

Abstract

This research aims to investigate: 1) the managerial competency level of school administrators, 2) the effectiveness level of small-sized schools, 3) the relationship between the managerial competency of school administrators and the effectiveness of small-sized schools, 4) to study the predictive power of the managerial competency of school administrators affecting the effectiveness of small-sized schools. The sample group consisted of school administrator and teachers in small-sized schools under the jurisdiction of the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office, District 1, totaling 364 individuals. The research utilized questionnaires for data collection and analyzed the data using mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research findings indicate that: 1) the overall managerial competency of school administrators is at the highest level, 2) the overall effectiveness of small-sized schools is at a high level, 3) there is a significantly positive relationship between the managerial competency of school administrators and the effectiveness of small-sized schools at a high level of significance of .01 ($r = 0.735$), 4) the managerial competency of school administrators in staff development (X_5), service delivery (X_3), communication and motivation (X_8), and analysis and synthesis (X_4) can significantly predict the effectiveness of small-sized schools (Y) at a statistical significance level of .01 with a prediction power of 64.60%. The predictive equation is as follows:

The predictive equation in unstandardized score

$$Y = 1.191 + .392 X_5 - .288 X_4 + .324 X_3 + .244 X_8$$

The predictive equation in standardized score:

$$Z'_y = .529 Z_5 - .363 Z_4 + .325 Z_3 + .314 Z_8$$

Keywords: Competency of School Administrators; school effectiveness; small-sized School

บทนำ (Introduction)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวเรือใหญ่ที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จจึงจะต้องมีความรู้ความสามารถ เป็นนักบริหารมืออาชีพ มีจิตเชิงสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี มีความคาดหวังสูงที่มุ่งสร้างความสำเร็จของงาน ตลอดจนบริหารจัดการ ปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคใหม่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญไว้ยึดปฏิบัติ คือ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นเสาหลักที่จะทำให้โรงเรียนมุ่งไปสู่ผลสำเร็จได้ โดยต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ซึ่งเรียกว่า สมรรถนะ (competency) (เทื่อน ทองแก้ว, 2550: 49-51)

สมรรถนะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานอย่างมาก เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับประเภทของงานเข้าไปปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง และสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การ

พัฒนาองค์กร (อัจฉรา พยัคฆ์เกษม, 2559: 84-85) ซึ่งหนึ่งในสามด้านของการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา คือ สมรรถนะ ซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งขององค์กรที่นำมาสู่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล นอกจากนี้ จากผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (จงกล วิเศษขลา, 2555: บทคัดย่อ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรลุ ชินน้ำพอง (2555: บทคัดย่อ) และปาริฉัตร ช่อชิต (2559: บทคัดย่อ) ดังนั้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษาจึงเป็นผลมาจากสมรรถนะผู้นำของผู้บริหารที่สามารถร่วมดำเนินการกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จีระ งามศิริ, 2550: 4)

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ประกอบด้วย 1.ด้านงบประมาณ 2.ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน จากปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อโรงเรียนดังนี้ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการเพราะตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ มีปัญหาในการเดินทาง ทำให้ได้ผู้บริหารโรงเรียนที่ขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน และปัญหาอีกประการหนึ่งคือ การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียน ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ 2) ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่าเมื่อครูไม่ครบชั้นเรียน และครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการหลายชั้นเรียน ครูไม่สามารถสอนเต็มเวลาเต็มความสามารถ และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) มีจำนวนร้อยละ 2 อยู่ในระดับปรับปรุง ร้อยละ 67.91 อยู่ในระดับพอใช้ และร้อยละ 29.99 อยู่ในระดับดี และเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดอื่น (คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2562: 4)

ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นผลลัพธ์ของโรงเรียนที่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารและพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556: 70) สมรรถนะของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน และยังรวมถึงการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ตลอดจนความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกรวมทั้งความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานซึ่งเป็นการมองประสิทธิภาพทั้งระบบ (ปาริฉัตร ช่อชิต, 2559: 71)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความสนใจศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2.การทำงานเป็นทีม 3.การบริการที่ดี 4.การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 5.การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 6.การพัฒนาตนเอง 7.การมีวิสัยทัศน์ และ 8.การสื่อสารและการจูงใจ และประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 1.ความพึงพอใจในการทำงานของครู 2.ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 3.คุณลักษณะผู้เรียนโรงเรียน ประกอบด้วย 1.ความพึงพอใจในการทำงานของครู 2.ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 3.คุณลักษณะผู้เรียน และ 4.การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 1 จำนวน 1,306 คนซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 168 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,134 คน (สพป.นครพนม เขต 1, 2565: 15)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 1 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (วาโร เฟิงส์วีสต์, 2551: 191) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 119 คน ครู จำนวน 245 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 168 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่ มกราคม 2565-ธันวาคม 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 82)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 82)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 ฉบับ พร้อมกับขอความอนุเคราะห์โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืน ระยะเวลาส่งคืนภายใน 15 วัน และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูลควบคู่กัน ได้แบบสอบถามกลับมา 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.15

3.3 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ระดับสมรรถนะและระดับประสิทธิผลหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

4.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551: 307)

4.3 วิเคราะห์หาอำนาจพยากรณ์สมรรถนะที่มีต่อประสิทธิผล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise-Multiple Regression Analysis)

4.4 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) อำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's α – Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 34 เป็นครูจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 66 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 วุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 วุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 มี

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30

2. ระดับสมรรถนะ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.59$) รองมาคือ ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.58$) และด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ($\bar{X} = 4.41$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1 โดยรวม (n=350)

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.59	.42	มากที่สุด
2. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.57	.58	มากที่สุด
3. ด้านการบริการที่ดี	4.58	.42	มากที่สุด
4. ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.48	.52	มาก
5. ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.52	.56	มากที่สุด
6. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.49	.64	มาก
7. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.45	.52	มาก
8. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	4.41	.53	มาก
รวม	4.51	0.44	มากที่สุด

3. ระดับประสิทธิผล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ($\bar{X} = 4.62$) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.59$) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\bar{X} = 4.55$) และ ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.21$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1 โดยรวม (n=350)

ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก	ค่าสถิติ		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.55	0.51	มากที่สุด
2. ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.21	0.54	มาก
3. ด้านคุณลักษณะผู้เรียน	4.62	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.59	0.49	มากที่สุด
รวม	4.49	0.51	มาก

4. ความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.735 เมื่อพิจารณาพบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร(X_5)กับด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.776 ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) กับด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.245 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตัวแปร	(Y_1)	(Y_2)	(Y_3)	(Y_4)	(Y)
(X_1)	.396**	.245**	.322**	.500**	.442**
(X_2)	.737**	.312**	.456**	.614**	.641**
(X_3)	.532**	.357**	.537**	.750**	.655**
(X_4)	.666**	.308**	.309**	.533**	.552**
(X_5)	.776**	.387**	.514**	.705**	.552**
(X_6)	.670**	.318**	.362**	.578**	.585**
(X_7)	.727**	.382**	.342**	.564**	.614**
(X_8)	.634**	.483**	.354**	.605**	.634**
(X)	.790**	.424**	.480**	.729**	.735**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 01

5. สมรรถนะที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผล ตัวแปรสมรรถนะที่นำมาวิเคราะห์ มี 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 01 คือด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและการจูงใจและด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดย มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ64.60 สัมประสิทธิ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) .638 ความคลาดเคลื่อน(Standard Error) .249 ดังตารางที่ 4

ตาราง4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต1

ตัวแปรสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา	B	Std.erc	β	t	Sig
1.ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_5)	.392	.063	.529	6.255**	.000
2.ด้านการวิเคราะห์และ สังเคราะห์ (X_4)	-.288	.053	-.363	-.5465**	.000
3.ด้านการบริการที่ดี (X_3)	.324	.052	.325	6.245**	.000
4.ด้านการสื่อสารและการจูงใจ(X_8)	.277	.046	.314	5.252**	.000

ค่าคงที่ (Constant)= 1.191; Std.E=.249; R =.803 ; R²=.646 ; P-value < 0.01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 1.191 + .392 X_5 - .288 X_4 + .324 X_3 + .244 X_8$$

และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z'y = .529 Z_5 - .363 Z_4 + .325 Z_3 + .314 Z_8$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. สมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการสื่อสารและการจูงใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่จะนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถให้บริการความช่วยเหลือแก่ผู้รับบริการเพื่อประโยชน์ของผู้มาใช้บริการ สอดคล้องตรงตามความต้องการของผู้รับบริการทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจ มีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์สถานศึกษา มีเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัย มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นจึงทำให้สมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิ เรืองสุขอุดม (2563, บทคัดย่อ) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 8 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ

2. ประสิทธิภาพผลของโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ “มาก” โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู และด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ เพื่อเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ บุคลากรในสถานศึกษามีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันรวมทั้งการรับความรู้จากภายนอก จึงทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆอยู่เสมอ อีกทั้งมีแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ที่นำไปสู่การพัฒนาและสร้างเป็นฐานความรู้ของสถานศึกษาและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร ช่อชิต (2559, บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ของสมรรถนะกับประสิทธิผล มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.73 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสมรรถนะเป็นพื้นฐานสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษาและแสดงถึงสมรรถภาพของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถ มี

คุณลักษณะเป็นผู้บริหารมืออาชีพ เข้าใจถึงขวัญและบรรยากาศในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ สามารถปฏิบัติเชิงรุก ผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิผล มีความรู้ในหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษาให้บรรลุประสิทธิผลของโรงเรียนที่ตั้งเป้าหมายไว้ ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้บริหาร สถานศึกษาสูง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาก็จะยิ่งสูงตามไปด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชพงษ์ อัยวงศ์ (2561, บทคัดย่อ) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันดดา สาริก (2565, บทคัดย่อ) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_5) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_4) ด้านการบริการที่ ดี (X_3) และด้านการสื่อสารและการจูงใจ (X_6) โดยสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R Squar) .638 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .249 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการ บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่ง จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของบุคลากรให้เป็นไปทางที่ดีขึ้น บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ผลตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับสมรรถนะด้าน การบริการที่ดี เป็นการให้ความช่วยเหลือ และดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้มาใช้บริการ สอดคล้องตรงตาม ความต้องการของผู้รับบริการ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจ สมรรถนะด้านการสื่อสารและแรงจูงใจเป็นสิ่ง สำคัญในการถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าประสงค์ในการต้องการสื่อสารโดยใช้รูปแบบที่ หลากหลาย และสมรรถนะด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นการประมวลข้อมูลต่างๆผ่านทักษะ กระบวนการคิดเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในแนวทางและวิธีใหม่ ๆ อย่างหลากหลายซึ่งเป็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันดดา สาริกา (2565, บทคัดย่อ) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.1. ได้แก่ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาตนเอง การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การ วิเคราะห์และสังเคราะห์ และการมีวิสัยทัศน์ โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 66 และมีความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 365.0

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร จะต้องมีการฝึกปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์และเป้าหมายของความสำเร็จนั้น คือ ประสิทธิภาพของโรงเรียน ทั้งผลลัพธ์ด้านสถานศึกษา ด้านบุคลากรในสถานศึกษา และด้านผู้เรียน คือ ประสิทธิภาพของโรงเรียน ทั้ง ผลลัพธ์ด้านสถานศึกษา ด้านบุคลากรในสถานศึกษา และด้านผู้เรียน ล้วนแล้วแต่จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการ โดยผู้บริหารที่มีสมรรถนะ ฉะนั้นยังผู้บริหารที่มีสมรรถนะในระดับมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนมาก คล้อยตามกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มี 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและจูงใจ และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ดังนั้นในการเตรียมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำสมรรถนะทั้ง 4 ด้านไปกำหนดเป็นหัวข้อการอบรมหรือทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมให้กับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ดีที่สุด คือ สมรรถนะผู้บริหาร ด้านการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารควรเพิ่มความรู้และกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในด้านดังกล่าว

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร ด้านการบริการที่ดี ด้านการสื่อสารและจูงใจ และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำตัวแปรและแนวทางพัฒนาของแต่ละตัวแปรไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพการบริหารงานในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 เช่น ภาวะผู้นำ ทักษะดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นต้น

2.3 นำประสิทธิผลของโรงเรียนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำมาศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง(References)

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2562).

รายงานด้านการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก . กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

จีระ งามศิลป์ (2550). คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุดที่ 3 .กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

จงกล วิเศษขลา (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครพนม.

- เทือน ทองแก้ว. (2550). **สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นิธิ เรืองสุขอุดม (2563). **สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรลุ ชินน้ำพอง (2555). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปนัดดา สาริกา (2565). **สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปาริฉัตร ช่อชิต (2559). **สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชพงษ์ อัยวงศ์.(2561). **สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2551). **วิธีวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต(256) .1 5). **สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563** .นครพนม: กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาทางไกล .
- อัจฉรา พยัคฆ์เกษม (2559) **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

